

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo „Angelček“

Štev. 5.

V Ljubljani, dné 1. maja 1905.

Leto XXXV.

Neposlušni sinovi.

„Sinki moji, res od majke
Jemljete slovo?

Oj, kako za vami bode
Mi srce težko!

Oj, za tretjo reko v grobu,
Tam vaš otac spi —

Ne hodite, tam poguba
Čaka vas vse tri.

Tam na vas za gostim lesom
Hladna smrt preži —

Oj zaplakala za vami
Majka bo oči.“ —

Pa bolj gluhi so sinovi,
Kot je bukov hlod,

V divjem diru na konjičih
Zaprašé odtod.

Tretji teden drobna ptica
K majki prileti,

Z žalostnim in tihim glaskom
To ji zažgoli;

„Ej, nikoli tvojih sinkov
Več ne bo nazaj,

Moli zanje; Bog dobrotni
Večni mir jim daj!

Tatjan.

Strti upi.

piraje se na težko, okovano palico je korakal počasi po vasi. Ustavil se je pred vsako vežo, vzel v roko oguljeni klobuk in poprosil ponižno daru. Od slednje hiše je odšel zadovoljen, saj gospodinje so dobro poznale siromašnega Jošta in niso gledale, če je bil dar malo večji kot ponavadi.

Šel je naprej, dokler ni obral vseh hiš. Na koncu vasi je stal ob cesti kamen. Nanj je sedel. V eno roko je vzel molek, v drugo pa klobuk in je vanj metal drobiž. Ko je preštel denar in ogledal malho, če je dobro založena, je zadovoljen vstal, začel meti roke, in v hipu je dobil njegov obraz veselejše poteze.

Človek, ki je šel slučajno mimo, je rekel: „To je srečen človek, akopram berač, saj se tako dobrovoljno smeji.“

Res je bil Jošt videti vesel. Posebno, če ga je človek spomnil, kako je v vojski. To je pripovedoval! Smejali so se mu, pa le zato, ker mu je bilo všeč, on je bil pa prepričan, da se jim prikupi s pripovedovanjem.

„Ej, to so jih“, je začel navado, „naš Francelj in njegovi tovariši. Še danes jih podijo črez turška polja, pa jutri menda že pridejo. To bo veselja, ko vidim spet svojega Franceljna! Še danes mu pošljem denarja, da se pripelje! In še več mu bom poslal, da se mu bo godilo boljše kot meni. Ne slišite, kako streljajo tam za gorami? Jutri so že tu, in potem Jošt ne bo več berač, ne bo . . .“

* * *

Jošt Strlè je bil svoje dni črevljar v mali zagorski vasi. Zaslužil je s šivanjem toliko, da je lahko preživil sebe, ženo in sinka Franceljna. Bil je varčen človek in silno vesten pri svojem obrtu. Vsako najmanjšo luknjico in razparico je zasledilo Joštovo oko, in dokler ni bilo obuvalo popolnoma popravljeno, ga ni dal iz rok, če mu je tudi izmanjkalo olja v leščerbi in je kazala ura polnoči. Žato je dobil Jošt dela za potrebo dovolj. Marsikdo je rajši dal malo več plačila, samo, da je bilo dobro popravljeno in trdno narejeno. In tako ni znal nihče kot Jošt. Da je bil Strlè dober črevljar, niso govorili samo ljudje, ampak je pričala v Joštovi delavnici najbolj dolga vrsta črevljev, ki je čakala trde, a dobre Joštove roke.

Pozno v noč, ko so po vasi pogasile že vse luči, je Strlè še vedno razbijal, šival in likal. Kratko rečeno: delal je več kot je bilo potreba.

Počival je samo v nedeljo in ob praznikih. Takrat je sedel ali doma pri svojem Franceljnu, ga učil molitvic, šteti in kar je treba še drugega.

Včasih se je pridružil starejšim možem. A le redkokdaj ga je kdo videl, da bi bil zašel v gostilno. Zgodilo se je pač tuinsem tudi poslednje, kar je bilo pa le znamenje, da je bil pri Joštu prešli teden izredno dober zaslužek.

Tak je bil torej Jošt. Varčen in priden, a tudi vesel, kadar je bil čas za to. Z delom je lahko preživil svojo malo družino, in marsikak krajcar je položil na stran za slabše čase.

Največje njegovo in ženino veselje pa je bil sin Francelj. Kazal je že v zgodnji mladosti bistro glavo, da so se mu čudili vsi. Ko je bil tri leta star, je znal moliti kot oni, ki so že obiskavali šolo. Če ga je kdo vprašal, kaj bo postal, kadar bo velik, je vselej odgovoril: „Gospod!“

Kdo more popisati veselje staršev, kadar so slišali to iz ust svojega otroka. Oče in mati sta si že mislila, kako bi bilo, ako bi se to vresničilo. Začela sta gojiti želje, najprej vsak samzase, a pozneje stâ razodevala to drugdrugemu, im obema je bila ta misel neizrečeno sladka.

„On gospod, in midva lepo pri njem! To bi bilo srečno življenje.“ Tako sta si govorila pogostoma na tihem.

Francelj je jel hoditi v domačo šolo. Pokazal je bistro glavico. Bil je najboljši v šoli.

Tri leta je bilo tako, in starši so bili še bolj veseli. Razodeti pa želja si niso upali nikomur.

Neke nedelje je šel Jošt k gospodu župniku. Med drugimi pogovori sta zašla tudi na Franceljna, in Jošt je razodel gospodu svojo ponižno in iskreno željo.

Ko se je vračal iz župnišča, se mu je bralo veselje z obraza. Tako zadovoljen še ni nikdar korakal skozi vas. Na vso svojo srečo je stopil v krčmo in popil merico vinca.

Pri njegovi mizi je sedelo nekaj vaščanov, in on — ni mogel drugače, — jim je povedal, da so mu je župnik obljubili pomoči pri fantu in da preskrbé dečku v mestu hrano.

Doma je povedal isto svoji ženi, in oba sta bila neizrečeno srečna, pa sta sanjala in sanjala o lepi bodočnosti.

Minevali so dnevi in prišlo je poletje. Strletov Francelj je hodil o počitnicah v župnišče, kjer se je učil in pripravljaj za mestne šole. Lahko in hitro si je zapomnil vsak nauk, na veliko veselje staršev in gospoda župnika.

Kmalu so minile počitnice. Prišel je čas odhoda v mesto. Francelj se je sicer veselil, da bo šel v mestne šole, a če se je spomnil slovesa od domače vasi, od staršev in vaških otrok, je zajokal, da ga je bilo sram pred drugimi.

No, odšel je Jošt s svojim sinkom v mesto. Dobil mu je stanovanje in hrano, mu dal pri slovesu zadnje lepe opomine, naj se vede vedno lepo, kot ga je že stokrat učil doma.

Težko je šel od sina. Srce se mu je krčilo ob misli, da ga je izročil tujim rokam, ki bodo morda slabo skrbele za njegovega ljubljenca. Hkrati pa ga je prevzemalo veselje, če je mislil na boljšo prihodnjost svojo in svojega ljubljenca . . .

Začelo se je novo življenje pri Strletovih. Oče im mati sta se v enem letu pomladila za celo desetletje. Ob težkem delu ju je navdajala zavest, da delata za blagor in srečo svojega edinca.

Mladi učenčenk je pa tudi v mestu kazal nadarjenost in veselje do učenja.

Učiteljem se je kmalu omilil. In trudil se je. To so kazala najbolj izpričevala. — —

V treh letih je dovršil Francelj ljudsko šolo. Bil je vedno prvi.

Približal se je čas vstopa v srednjo šolo. Na počitnicah se je pridno učil, da bi lažje premagal težave, ki so ga čakale. Hodil je vsak dan v župnišče, kjer se je seznanil z latinskim jezikom. No, Francelj je bil bistra glavica in je pridobil v dveh mesecih skoro polovico leta.

Ko je bil zadnji dan na počitnicah, so ga oče poklicali v svojo delavnico in mu rekli: „Poglej sin moj, danes si zadnji dan doma. Šel boš nazaj v mesto, kjer te čaka mnogo težav. Učiti se boš moral še bolj kot do zdaj. Stori, kakor hočeš. Ali se uči, ali pa ostani doma, kjer mi boš pomagal pri delu! Odloči se zdaj za kar hočeš. Boljše je preprost delavec kot zanikaren študent. Toliko si že pri pameti, da se zavedaš svojih dolžnosti!“

Deček je obljubil očetu in materi, da jima ne bo delal sramote.

* * *

V mestu je dobil dijaček stanovanje pri stari ženici, ki mu je dajala poleg prenočišča tudi večerjo. Kosilo sta dobila z očetom v samostanu.

Začela se je nova doba v življenju Strletovega Francelja. Bistra glavica in veselje do knjige sta marsikaj pripomogla siromašnemu dečku. Gospodinji se je veseli dijak kmalu prikupil, ker je bil marljiv in poslušen. Izvedela je od neke gospe, da njen sin prav malo obeta že v prvem gimnazijskem razredu.

Gospodinja ji je omenila, da ima na stanovanju dečka, ki je najboljši izmed vseh v prvi šoli.

In pogovorili sta se.

Poklicala je gospodinja dečka in ga vprašala, če bi hotel učiti svojega sošolca Vojnika. — Kdo bi popisal dijakovo veselje tisti dan? Francelj je bil kar ponosen! Poučevati druge in skrbeti zase, — to se mu je zdelo častno.

Gospa mu je obljubila toliko podporo, da bo lahko plačeval svoje stanovanje sam. Seveda je bil mladi učiteljček zadovoljen z vsem; zahvala in hvaležnost se mu je brala z obraza...

Vsak popoldan je hodil torej na stanovanje Vojnikovih. Hitro sta ponovila z Ivanom, kar je deček zamudil in zanemaril. Ivan Vojnik se je res z večjo vnemo poprijel učenja, videč, da vse lahko premaga, samo če hoče.

Ko so delili izpričevala, se je pokazalo, kaj lahko stori dober učenec svojemu sošolcu. Franc Strlé je bil najboljši, pa tudi Ivan Vojnik je bil med dobrimi.

* * *

Hitro so minevala leta. Francelj je dovršil nižjo gimnazijo. Vojnik je bil še vedno njegov sošolec, a učil ga Francelj ni več.

Bilo je neke nedelje popoldne, meseca maja. Pomlad je sipala okrog svoje cvetje in venčala zemljo z njim. Vse je cvetelo in se veselilo lepih dni, ki jih je prinesel cvetni maj. Po mestnih ulicah je šumelo, in vse je drvilo iz zaduhlih hiš v prosto naravo.

Franc Strlé je sedel v svoji podstrešni sobici in gledal po polju, ki se je razprostiralo v daljavi. Videle so se kočije, ki so se premikale in izginjale v nedogledni daljavi. — Tudi on je zaželel na prosto. Učenje ga je pa utrudilo, da se je naslonil na mizo in je zadremal. Ko se je vzbudil, je začel iznova z učenjem, a ni mu šlo.

Vse drugo mu je blodilo po glavi, samo to ne, kar je bral. Zaprl je knjigo in gre na izprehod.

Pred njim se je razprostiral dolg drevored. Po njem se je izprehajala množica ljudi. Kot počasna, velika reka se je premikal ta izprevod pred njim.

Dolgo časa je taval Francelj naprej in nazaj. Kar se nekdo oglasi za njim, ga prime za ramo: „O, Franc, si tudi ti tu?“ Ozre se in spozna svojega rojaka Toneta Zajca, ki je bil uslužbenec v neki prodajalnici. Bil je istih let kot Francelj, in znana sta bila že od doma.

„Kam si namenjen?“ vpraša Tone.

„Sam ne vem. Doma mi je bilo dolgčas. Namenil sem se na izprehod.“

Ob pogovorih in spominih iz otročjih let jima je hitro potekel čas, in sta prišla iz drevoreda v prvo vas.

Pomladansko solnce je že gorko grelo in mladeničema je postajalo vroče.

„Stopiva v to gostilno“, pravi Tone. „Vroče je, kaj bi hodila naprej. Izpijeva vsak kozarec piva, pa bo boljše, kot da bi se parila tu na prostem in požirala ta prah.“

„Hvala, ne bom pil, Tone! Ravno zdaj nisem potrebem. Vedno sedim doma, pa mi je ljubši sveži zrak kot pijača in gostilna.“

„Ne bodi neumen, saj si študent in ne šolarček. Plačam jaz, kolikor hočeš“, prigovarja Tone in ga prime pod pazduho.

„Nikar me ne sili“, reče Francelj nevoljen. „Jaz nisem tako prost kot ti. Če me vidi kak profesor . . .“

„Pojdi, pojdi! Rečeš, da sem tvoj brat, in nič ne bo hudega.“

Franc se ni več branil. Zgovorni tovariš ga je odpeljal naravnost v gostilniško sobo, kjer je bilo že mnogo pivcev.

Tone je naročil piva, pa sta začela. Franc je poredko dvigal vrček, ker ni bil vajen pijače, vendar je kmalu začutil opojno moč. Tovariš mu je ponudil še smodko, in kadila in pila sta tako dolgo, da se je začel delati že mrak.

O mraku sta odšla domov. Temno je bilo po samotni cesti in le malo ljudi se je vračalo.

Prišla sta v predmestje, pred visoko hišo z visokimi okni, za katerimi je bilo polno ljudi. Gost, siv dim se je vlačil po sobi kot jesenska megla nad samotnimi močvirji. Bila je kavarna.

Tone se je ustavil pred steklenimi vrati in je prijel tovariša za roko. „Pojdiva noter in izpijva vsak še eno kavo. To se najbolj prileže po pijači.“

Franc je omahoval. Izgovarjal se je, da ne more že zaradi šole in profesorjev, toda tovariš se mu je spet zaničljivo nasmejal: „Ha, ha! Spet profesorji! Kaj ti pa morejo, saj sem jaz tvoj brat, in z bratom pač smeš iti v kavarno.“ Tako je lagal.

In Franc se ni branil. Bil je res potreben kaj gorkega, kajti mrzel pomladanski veter, ki je vel skozi mrak, je pripihal tudi njemu skozi tanko obleko do života.

V kavarni je bilo gorko, in Francu je prav dobro delo. Vsedla sta se k majhni mizi in pila čaj. Takoj pri vstopu v dvorano je Franc opazil, da ima njegov tovariš pri mizah mnogo znancev, ker ga je vedno kdo klical.

In res, ko sta izpila čaj, je šel Tone od mize do mize in z vsakim se je kaj pomenil. Bili so večinoma mladi ljudje, še dosti dobro opravljeni, toda na obrazih niso imeli nič duhovitega. — Vsaj Francu se je dozdevalo tako, ko je sedel prvič v kavarni in motril molčeče ljudi za kamenitimi mizami.

Kmalu so prisedli nekateri k njegovi mizi. Povabil jih je Tone. Začeli so igrati. Franc še ni bil večš igri. To je pa lahko opazil, da Tone izgublja. In vselej, kadar je izgubil, so se izpogledali oni trije, kot bi hoteli reči: „Le dajmo ga!“

Francu so se pristudili oni trije, zato je silil v Toneta, da odideta domov.

Res sta odšla. Zunaj mu je povedal Franc, kako so se vselej izpogledali oni trije, kadar je izgubil.

„Seveda, če tako goljufajo, potem me že lahko spravijo ob denar“, je rekel Tone nekako bahaje. „A vendar nisem tako pri zadnjem“, in poseže v žep. „Glej jih!“ — —

Francu se je zasvetilo pred očmi; videl je polno pest kron in goldinarjev. Začudil se je. —

Tone pa mu je pošepetal na uho: „Bog varuj, da bi komu povedal! Na, tu imaš nekaj, da si boš lahko kaj privoščil. Pošteno zaslužen denar je to, kaj me boš tako gledal, saj sva rojaka, doma iz iste vasi!“ — —

Franc je odstopil osupel. Sililo mu je v glavo, kje je neki dobil toliko denarja ta Tone. V roki je držal njegov dar in mu ga ponujal nazaj.

„Ne, ne, Franc! Kar ti enkrat dam, mi ne vsiliš več nazaj.“

Strlé ni vedel, kaj naj reče. Ali naj denar zažene po tleh? S tem bi rojaka razžalil in bi se mu izkazal nehvaležnega, ker je on plačal zanj v kavarni in v gostilni. Zato je del denar v žep.

A tisti hip, ko ga je spravil, tisti hip ga je začelo nekaj peči.

Prišla sta do hiše, kjer je stanoval Franc. Trda noč je že bila, in po ulicah so slabo gorele svetilke. Franc je pogledal na okno svoje sobice. Bilo je temno, kot nikdar ob takem času. Zazdelo se mu je, da je tudi v njegovo srce prišla tema, in začelo ga je biti strah... Poslovil se je in je zbežal po stopnicah gori.

Prižgal je luč in vzel knjigo. Toda misli so mu uhajale vse drugam. Misli je na dom in na starše in na dogodek, ki ga je doživel.

* * *

Nekaj dni potem je prišel Tone sam k Franceljnu na stanovanje. Naročil mu je, naj ga pride zvečer čakati pred prodajalnico. Franc se je nekaj časa obotavljal, a naposled mu je vendar obljubil.

Temno je že bilo, ko je stal na dogovorjenem kraju. Kmalu je prišel Tone in mu izročil zavoj, ki ga je moral Franc nesti domov na svoje stanovanje.

Čudne misli so mu vstajale, ko je stopal domov. Premišljeval je, kaj mora biti v tem zavoju, in temne slutnje so mu legale na srce.

Doma je odložil tisto breme in izmučen je sedel k mizi. Kmalu za njim je prišel Tone vzel zavitek in mu naročal, naj molči. Pa je odšel.

Kmalu zatem sta se srečala nekoč na cesti. Tone ga je spet naprosil, naj pride zvečer pred prodajalnico. A Franc mu je odrekel in se je izgovarjal, da nima časa. Vprašal ga je pa, je li blago, ki ga prinaša iz prodajnice, tudi pošteno?

To je Toneta razgrela.

„Zakaj si prišel, če si mislil, da prenašaš ukradeno blago? Kaj takega si nisem mislil, da me boš imel za goljufa in za tatu. Dobro! Če ne prideš, storiš sam sebi škodo! Kar sem ti dal, zahtevam lahko tudi nazaj, če mi nisi na uslugo!“

Franc se je prestrašil, pa je obljubil, da pride zopet, a v srcu je sklenil: „Nikdar več!“

(Konec prihodnjšč.)

V gaju.

Med nežnim cvetjem šetalo
Dekletce se je malo,
Cvetlične vence spletalo,
Jih mamici kazalo.

Oko čisto kot gorski vir
Mi zrlo je nasproti,
Nedolžen v njem sijal je mir,
Mir, ki ga svet ne moti. —

K Marijini kapelici
Dekletce je hitelo,
In meni v tihi celici
Se nunica je zdelo.

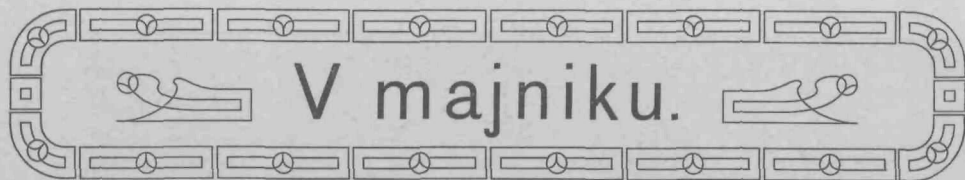
Ročici zdaj sklenila je,
Pred kip je pokleknila,
Očesci povzdignila je,
Pobožno je molila.

Najlepša v gaju cvetka je,
Tako se mi je zdelo,
A žal, da tako redka je,
Srce mi je velelo.

Fr.

Pridi cvetni maj!

Cvetni maj —
Deci raj —
Kmalu se nam
Nasmehljaj!
V tihi trati bomo
Rajali veseli,
V tistem gozdu s ptički
Bomo pesmi peli,
Bomo venčke vili,
In oltar krasili
Majnika Kraljici,
Miljeni Devici.
Angelci pa z nami
Bodo peli
Pri kapeli
V zlatem siji,
Pa zapisovali
Vsa darila
Vsa čutila,
Vse besede,
Vse napeve,
Ki jih bomo darovali
Mili Materi Mariji.
Cvetni maj —
Zlati raj —
Kmalu se nam
Nasmehljaj!

Aleksij Ivanov.

V majevi nôči.

Sinoči črez polje široko
Je sapica gorka zavela,
In griči in širna poljana
Je v svežem zelenju zacvela.

Iz spanja se ptiček je vzbudil,
Začudeno gledal okoli,
Verjeti ni mogel, da v noči
Zacveli so hipoma doli.

Taras Vaziljev.

Čegavo je pomladno cvetje?

Nebroj cvetic že po poljanah
Raztresla je pomlad,
Odela v pisano zelenje
Je drevje sredi trat.

Cvetica se poleg cvetice
Na travniku smeji,
Se druga drugi ljubko klanja,
Ko vetrec jim šusti.

Krasna si res v pomladi zlati,
Narava, oj krasna,
S cvetličnim prtom si odeta
In pomlajena vsa!

Pa rajska ta krasota tvoja —
Čigava je, pomlad?
Povej, čigavo morje cvetja
Sred pisanih livad?

Tam v gaju slavček ti odpeva,
Na vejici sedé:
„Kraljici majniški Mariji
Cvetice vse dehté!“

Res, tvoja je, o Mati mila,
Res tvoja je pomlad,
In tvoje, Rožica, je cvetje
Pomladno vseh livad?

Zato pa sprejmi, o Marija,
Cvetice nežne te,
Povite v venček ti daruje
Ljubeče jih srce.

O. Kazimir.

Srcu.

Srce, zakaj vzdihuješ neprestano,
Kaj glasno v prsih polješ mi?
Le trpi, trpi v božjo voljo vdano,
Saj srca brez trpljenja ni!

Nikar ne toži svetu svoje boli,
Brezčutni svet te ne umé.
Tako tolažbe ne doboš nikoli,
Le hrani bridko bol zase!

Za se? — Pač ne! V Marijo up svoj stavi,
Potoži njej, kar peče te.
Gotovo s časom Ona te ozdravi,
Če nihče drugi neće te!

Meralov.

Limbarček.

Pred Kraljico vseh kraljic
Beli limbarček dehti,
K njej nagiblje kelih svoj
In Kraljici se smeji.

Limbarček, ah srečen si,
Ko nebeški zreš smehljaj,
Pri Kraljici majnika
Cvête ti nebeški raj.

Deca drobna, tudi ti
Se oziraj rada v Njo,
Pa ti zlati raj razcvel
Že na zemlji mrzli bo ...

Aleksij Ivanov.

Pomlad je tu!

Po vasi, po vasi
Se pesem glasi,
Srce se mi širi,
Srce mi drhti.

Že tukaj je, tukaj
Prelestna pomlad,
Že poje, že poje,
Veseli strnad ...

Spomladi prepevam
Sladko tudi jaz,
Vesolja žari mi
Brezskrbni obraz.

Neznana mi žalost
In solze v očeh,
Sestrica mi — radost
In bratec moj — smeh.

Semjanov.

V blaženih trenutkih.

Pomlad sniva, gozd šusti
Svoj skrivnostni spev,
Iz vasice se glasi
Pesem zornih dev ...

In srebrnih strunic glas
Plava čez polje,
Radost pomladanjih dni
Polni nam srce.

V blaženih trenutkih teh —
Kdo bi ne zapel,
Vriskal s srcem radostnim,
Piskal na sviré! ...

Semjanov.

Le veseli!

Lastovičke, drobne ptičke,
K nam priplavale so spet,
In pomlad v zelenje bujno
Je odela širni svet.

Proč je zdaj otožna zima,
Zlato solnce greje nas,
Vetri radostno šumljajo, —
Krasen je pomladnji čas!

Le veseli spet bodimo,
Kaj nam tiha žalost mar?
Saj je solnček, zlati solnček,
Divne pomladi vladar!

Sokolov.

Pomlad v srcu.

Ljubo solnce pomladansko
Zemlji žarkov je poslalo,
Da je spet v življenje vstalo,
Kar je spalo zimske dni.

Griči vsi so že zeleni,
S cvetkami posute trate,
Kakor da bi solnce v svate
Bilo jih povabilo.

Kakor da vesoljno stvarstvo
Praznik radosten obhaja,
Tak veselo deca raja
Sredi razcvetelih trat.

Vseokrog življenje novo,
Cvetje, petje in zelenje —
Ah, kako ne bi življenje
V mladih srcih rajalo —

Taras Vaziljev.

Kadar pride maj v deželo.

Kadar pride maj v deželo,
Na goró visoko grem,
Zrém naprej v meglene dalje
In nazaj v minolost zrem.

Solza kane mi na lice,
Zročemu izgubljeni raj,
Koder večno spanje spava
Mojega življenja maj ...

Taras Vaziljev.

Vstalo je življenje novo ...

Vstalo je življenje novo
Sredi pomlajenih trat;
Po gozdovih in poljanah
Izprehaja se pomlad.

S sabo pestro cvetje nosi,
Trosi ga po mehkih tleh;
Kamor pride, vzbuja radost,
Petje, nadeje in smeh.

Pojdi, pojdi, pomlad zlata,
Z blagodari križemsvet,
Nosi radost vsem zemljanom —
Še iz src preženi led!

Stepin.

Maj — mladost.

Maj prihaja
In odhaja —
Pa se vrača
V svet nazaj.

Mladost pride,
Pa odide
Kakor z usten —
Nasmehljaj.

Taras Vaziljev.

Vse beži kot sen.

— Hop — hop — hop,
Le v kolop,
Vranec moj!

Kakor blisk in strel
Vranec čil, vesel
Dirja čez zeleno plan — —

Ah, pomlad,
Polna nad,
In mladost,
Ž njo radost:
Vse beži kot sen . . .

Sokolov.

Pomlad v srcih.

Deca, vun na cvetno polje
Zdaj, ko cvetke nam cvetó,
Zdaj, ko spet vesele volje
Mlado nam žari oko.

Ko življenja jutro sije,
Ko blesti nam zlati maj, —
Oj, vesele melodije,
Srečna deca, pevaj zdaj!

Vsa otožnost naj te mine,
Rádost naj ti z lic žari,
Upov zarja naj zasine —
Pomlad v srcih naj živi!

Aleksij Ivanov.

Kukovica.

V gozdu peva kukovica,
Kukovica plašna ptica,
Peva glasno, ku ku ku,
Vigred krasna spet je tu!

Kaj bi se pri peči grelj,
Saj je tu že čas veseli,
Vun na plan, na plan,
Peč pustite brez strahu!

Zopet solnce gorko sije
In iz tal že cvetje klije,
Deca mila, ku ku ku,
Cvetni majnik spet je tu!

Rastko Staroselski.

Ne zapusti nas!

Pozdravljen bodi, maj cvetoči,
Ki v gaje naše si prispel;
Ti vzbudil si povsod življenje,
Ti s cvetjem zemljo si odel.

Privabil v gozde spet si ptice,
Pregnal od nas si zimo, mraz;
Veselo zdaj te vse pozdravlja
In kliče: „Ne zapusti nas!“

Taras Vaziljev.

Spomladi.

Prišla pomlad je v deželo vesela,
S pisanim cvetjem odela zemljo;
In oživeli so gaji samotni,
Solnce posvetilo spet je gorkó.

Deca vesela po tratah se zbira,
Lepih pomladnih se dni veseli;
Rožice trga in radostno poje,
Da se v vasico samotno glasi.

Mamica stara med deco pojočo
Skoro za nekaj se let pomladi,
Pa se spominja, kak lepa je pomlad,
Če nam življenja pomlad v nji cveti!

Taras Vaziljev.

Dete sanja.

Dete sanja svete sanje:
V raju se igra,
Krasni vrtec se nebeški
V srebru lesketá.

Trga lilije in plete
Venec bel, snežen,
Da Marijo ž njim ovenča,
Ko bo praznik njen.

In Marija k njemu pride,
V zlatu se blestí,
V sveti slavi in jasnini
Ji obraz žari.

Dete hvali, rajsko lice
Se ji nasmehlja,
Ker pogosto lepo moli
Detece doma.

Dete sanja, in na ustnih
Plava mu smehljaj,
Gleda angelce, Marijo,
Gleda sveti raj.

Tatjan.

Jaz pa kupil bom piščal . . .

Jaz pa kupil bom piščal,
Lepo izrezljano,
Pa bom piskat šel
Tja gor na poljano.

Piskal bom ves ljubi dan,
Piskal vam veselo,
Da čez hrib in plan
Glasno bo donelo . . .

Zlatega veselja čas
Pal je na poljano . . .
Hej, piščal si bom
Kupil izrezljano . . .

Zvonimir.

Iz dežele bajk in basni.

19. Zlati šah.

(Po pravljici spisal Zvonimir.)

Bogat gospod je imel hlapca, ki je bil zelo varčen in si je sam pridobil s svojo pridnostjo dvanajst ovac. Ko je pa varčni hlapec umrl, je zapustil svoje malo imetje sinu Petru, ki je za njim prevzel službo hlapčevsko.

Gospodar pa ni nobene stvari bolj ljubil kakor igro šah. Zato reče nekega dne novemu hlapcu Petru: „Peter, pojdi, igrajva šah.“ Hlapec mu odgovori: „Gospod, čemu naj bi igrala, saj je vse moje imetje tudi vaše.“ Gospod pa ne odjenja: „Saj mi ni za ovce, meni je za igro, brez igre ne morem živeti.“ Začela sta toraj igrati, in Peter je dobil igro. Gospod mu je moral dati dogovorjeno ovco. Gospodar pravi vnovič: „Igrajva zopet in sicer za dve ovci.“ Igrala sta, in zopet je dobil Peter. Igrala sta dalje, za vedno več ovac. Hlapec je pa le dobival. Ko je solnce zatonilo, je zaigral gospod vse svoje ovce.

Dan zatem pokliče gospodar zopet hlapca in mu reče: „Danes zastavim jaz kravo za osem tvojih ovac.“ Peter je slušal in si je pridobil z igro tudi kravo. Gospod pravi dalje: „Sedaj zastavim za tvojo kravo drugo svojo.“ In Peter je dobil tudi drugo. Svaril je gospoda, naj jenja, toda ta ga ni ubogal, dokler ni zaigral vseh svojih krav. Peter je bil že precej bogat, imel je namreč vse gospodove ovce in krave. Gospod je imel pa izmed živine samo še konje.

Ko sta drugzega dne spet sedela pri igri, priigral je Peter tudi konje, in gospod je imel le še hišo in zemljišče. Igrala sta pa naprej in naprej, in hlapec je imel kmalu vse gospodovo veliko posestvo.

„Peter“, reče mu nato gospod, „sedaj si ti gospodar in moraš mene vzeti za hlapca“. Peter odgovori: „Ako torej hočete, ostanete pri meni za oskrbnika, jaz sem zadovoljen.“ In gospod je opravljal službo oskrbnikovo. Šel je večkrat v mesto. Nekega dne zagleda na oglu nabit velik list papirja, na katerem je bilo razglašeno: Kdor premaga špansko kraljčino v igri šah, postane kralj velikega španskega kraljestva. Hitro gre oskrbnik domov in sporoči Petru: „Pojdi v mesto, ti jo boš gotovo zmagal v igri.“

Tedaj vzame mladenič lep šah iz zlata in se napoti kot kmet v daljno špansko deželo. Na potu pa, ker je solnce zelo pripekalo, se uleže pod drevo in zaspi. Medtem pridejo po poti tri vile in pravijo: Dajmo fantu kako darilo, da bo imel popotnino.“ Tedaj položi prva poleg njega mošnjo, ki je imela lastnost, da je bila vedno napolnjena z denarji. Druga položi lep prt, na katerem so bile najraznovrstnejše jedi in pijače, ako si ga le razprostrl. Tretja pa mu dá gosli, ki so imele to čudno moč, da je moral vsak plesati, kdor je slišal njih glas. Nato izginejo vile.

Ko se Peter zbudi, najde poleg sebe darove, ki so mu jih zapustile. Ker je bil že lačen, razprostre prt in glej! na njem so bile najraznovrst-

nejše jedi in pijače. Ko se je nasitil, vzame darove in potuje dalje. Pride do razpotja in ne ve, kam bi krenil. Blizu poti je pasel pastir svinje. Peter ga vpraša: „He, očka, katera pot vodi na Špansko?“ Neuljudni pastir pa nekaj zamrmra in mu obrne hrbet. Tedaj vzame Peter svoje gosli in zagode, da je moral sirovi pastir plesati, da mu je zmanjkavalo sape. Ko se je Petru zdelo dovolj, odloži gosli, in pastir mu prijazno pokaže pravo pot.

Po dolgem potovanju dospe Peter srečno v špansko glavno mesto, in poišče kraljevo palačo. Ko hoče iti skozi glavna vrata, ustavi ga stražnik in ga vpraša: „Kaj hočeš, kmet?“ — „S kraljičino hočem igrati šah.“ — „O ti kmet“, zasmehuje ga vojak, „glej da se izgubiš! Toliko cesarjev in kraljev je prišlo in so ž njo igrali, in ti se drzneš stopiti pred njo!“ Toda Peter se ne dá odgnati in hoče s silo v palačo. Tedaj pa pride iz palače kralj sam, da vidi, kaj se godi. In ukaže: „Le pusti ga noter; razglas velja za vsakega.“ Peter gre v palačo, in služabnik ga pelje k princezinji in reče: „Ta kmet zahteva, naj bi Vaše veličanstvo igralo ž njim. S tem boste lahko opravili.“ Kraljičina vzame ponosno svoj šah in zapove Petru, naj prične. Ko pa ta zagleda šah, pravi princezinji: „Kaj, ali igra kraljeva hči na takem šahu?“ To izgovori, prime šah in ga vrže skozi okno. Nato vzame svoj zlati šah in prične igrati. Kmalu spozna kraljičina, da kmet ni nespreten. Že je bila na tem, da izgubi igro, kar sune z nogo Petra, da se je ozrl, in v tistem hipu premeni kraljičina svojo stran s Petrovo, in res zmaga v igri. Peter je moral iti v ječo, kakor mnogo drugih pred njim. Tako je bilo dogovorjeno.

V ječi je našel mnogo tovarišev, ki so bili sami kraljeviči in cesarji. Ko so videli Petra, so se začeli norčevati. Peter jim pa pravi: „Pustite me v miru, če ne, se boste kesali.“ Toda to jih še bolj razvname, pa ga še bolj dražijo. Mladenič pa vzame svoje gosli in zagode, da so morali vsi plesati, da jim je zmanjkalo sape. Prosijo ga in vpijejo: „Dosti, dosti! Peterček, jenjaj!“ Ko se je Petru zdelo dovolj, odneha, in tovariši ga puste odslej v miru, in so ž njim dobri prijatelji.

Po dveh dneh pokliče princezinja ječarja in ga vpraša: „Kaj delajo ujetniki?“ — „O“, odgovori ta, „nič jim ni hudega; odkar je prišel med nje oni kmet, je pravo veselje med njimi.“ Ko princezinja to sliši, zapove ječarju, naj jim pritrga pri hrani, da bodo stradali in pozabili na veselje. To se je res zgodilo. Ubogi ujetniki so šaljivo Petra vprašali, če li razume iz kamenja narediti kruh. Peter pa vzame prt in vpraša navzoče: „Kaj torej želite jesti?“ Oni pa mu odgovoré: „Nam je vse eno. Daj nam, kar sam hočeš.“

Mladenič razgrne prt in najraznovrstnejše jedi in pijače iz vseh dežel so stale na njem. Jedli so in pili, da je bilo veselje. Ostanke pojedine pa so izročili ječarju. Ko je princezinja zvedela vse to, je poklicala k sebi Petra. Mladenič pride in ji razloži čudno moč prta. Tega bi bila princezinja rada imela, zato zapove Petru, da igrata zanj. Ona je zastavila sebe, Peter pa prt. Mladenič je že zmagal, kar prevzetna kraljičina stori ravno tako, kakor oni dan, in Peter zopeč izgubi igro. In tako je moral torej brez prta v ječo.

„Kako neumen si, Peter“, kličejo mu principi „da se daš od kraljičine že drugič prevariti.“ Toda mladenič vzame gosli in gode, da so bili vsi veseli.

Po osmih dneh pa vpraša princezinja ječarja: „Kaj se godi v ječi?“ „O milostljiva“, odgovori ječar, „kar sem vam takrat rekel, to se godi tudi sedaj: radujejo se in plešejo, da je veselje. Kmet ima namreč gosli, ki imajo čudovito moč, da mora vsak plesati, ki jih sliši. Zvita princezinja zopet pokliče Petra in mu zapove, da igra z njo za gosli. Princezinja zastavi sebe, mladenič pa gosli. Peter je bil zadovoljen in igra se prične. Toda sedaj se Peter ni dal prevariti in zmaga v igri, dobi kraljičino za ženo in postane kralj cele države. Pisal je domov svojemu oskrbniku in mu izročil vse njegovo prejšnje premoženje.

Nato so oblekli Petra v kraljevsko oblačilo in ga slovesno kronali za kralja španskega. Tudi kraljeve ujetnike je izpustil Peter iz ječe in jih bogato obdaroval. Potem je srečno mnogo let vladal s soprogo.

20. Car in kmetič.

Car si je sezidal palačo in pred palačo napravil vrt. Takoj pri vhodu na vrt je stala kočica, in v njej je živel reven kmet. Car je hotel kočico odstraniti, da ne bi kvarila vrta, in je poslal svojega ministra k bednemu kmetu, da odkupi kočico. Minister gre k kmetiču in mu reče: „Srečen si, car hoče kupiti tvojo kočico. Ni vredna deset rubljev, a car ti jih ponuja sto.“ — Kmetič odvrne: „Ne, kočice ne prodam za sto rubljev.“ Minister nato: „No tedaj ti ponuja car dvesto.“ Kmetič odgovori: „Niti za dvesto, niti za tisoč je ne prodam. Moj ded in oče sta živela v nji in umrla v nji, in jaz sem se postaral v nji in bom umrl v nji, ako Bog dá.“ — Minister odide k carju in mu pove: „Kmet je trdovraten; nihče ga ne pregovori. Ne ponujaj mu nič več, temveč kar zapovej, da se odstrani kočica. Tako bo konec sitnosti.“

Car reče: „Tako nočem.“ — Tedaj dé minister: „Kako? Ali naj stoji nasproti palači trhla kočica? Vsak, ki pogleda na palačo, bo rekel: lepa bi bila ta palača, le kočica jo kvari. Ali manjka carju denarja, da ne kupi kočice.“ — Toda car pravi: „Kdor pogleda na palačo, bo rekel: gotovo je imel car mnogo denarja, da je sezidal tako palačo; in če pogleda kočico, bo rekel: gotovo je bil car tudi pošten. Pusti kočico!“

L. N. Tolstoj.

21. Volk in zajec.

V hudi zimi je bil volk zelo lačen. Iskal si je ves dan živeža, pa ni nikjer dobil ničesar. Slednjič sreča zajca. Hitro skoči nanj in ga davi.

„Pusti me, volk! Ali se ne spominjaš več, da sem ti pred nekaj leti rešil življenje? Lovec te je iskal po gošči, ti si pa dremal. Opozoril sem te da preti nevarnost. Zbežal si in si bil rešen.“

„Kaj se ti sanja? Jaz te ne poznam. Lažeš, zajec; rad bi se rešil in mene okanil.“

Volk ga je davil naprej in mu lomil kosti. V zadnjem trenutku zajec še žalosten vzdihne: „Nehvaležnost je plačilo sveta.“

Volk se je pa smejal in kliknil: „Za plačilo te — pojem.“ Močnejša je lakot kot hvaležno srce.

Ivo Blažič.

22. Metuljčka.

Veselo sta frčala metuljčka od cvetke do cvetke ter srkala sladki sok iz njih. Pa pride po potu deček z mrežo za metulje.

„Beživa!“ reče starejši metulj svojemu mlajšemu bratcu. „Ali ne vidiš, da se nama približuje deček z mrežico? Uloviti naju hoče. Beživa!“

Toda mlajši ga noče slušati in reče: „Kje je še deček! Preden pride semkaj, baš še lahko izsrkam tej cvetki sok. Tako dobrega ima! Še nikoli ni dobil moj želodček tako sladke hrane! Dobro mi tekne.“

Bratec ga prosi, svari. Pa zastonj mu je pravil, da se deček z mrežico boljinbolj približuje. Naj pusti sok, saj ga še drugod dobi. Zastonj mu je prigovarjal, naj beži. Ko nič ne pomaga, zbeži starejši, da si reši vsaj lastno življenje, pa mu še enkrat zakliče: „Zakaj me ne ubogaš? Beži! Zadnji čas je! V sužnosti se bodeš žalosten spominjal veselih prostih dni. Kaj ti pomaga, če sedaj nekaj trenutkov uživaš veselje, ko bodeš pa plačal ta kratki užitek z zlato svobodo, morebiti celo s svojim življenjem!“

Te besede so genile mladega sladkosnedeža. Hotel je odleteti. A bilo je že prepozno. Deček ga je že imel v svoji mreži.

Zoran.

23. Smrečica.

V gori je rastla smrečica,
Vitka in ravna kot svečica;
Veje zelene razstirala,
Svoje sestrice prezirala.

„Čujte, sestrice me, kaj govorim:
Kakor gotovo tukaj stojim,
V gori zeleni enake mi ni,
Ki bi dosegla moje moči.“

Veter zapiha, kljubujem mu,
Blisk se zabliška, svetujem mu:
Beži, kar beži, ne bodi nor,
Tvojim šalam je dober — bor.

Močna sem jaz, še močnejša kot hrast,
Torej, sestrice, skazujte mi čast;
Krepko nad vami bom vladala
Včasih s povelji obkladala ... “

Smrečica še govorila je,
Svoje vrline slavila je,
Pa je prišel v zeleni hlad
Z jeklom na rami fantič mlad.

Prvič se jeklo zablešči —
Smrečica mlada zaječi,
Drugič se jeklo zablešči,
Smrečica strta na tleh leži.

Marijan.

Sirotek.

Igra v dveh dejanjih.

OSEBE:

Učitelj.
Stara Mara, Nandkova varihinja.
Marnikova, bogata gospodinja.
Pavlek } njena otroka.
Mirko }
Nandek, sirotek.

Jezerec, premožen kmet.
Tinek, njegov otrok.
Minka.
Deček.
Tujec.
Dečki in deklice.

Prvo dejanje se vrši v stanovanju stare Mare, drugo pri znamenju zunaj trga.

Prvo dejanje.

Prvi prizor.

Borna soba, v kateri pospravlja starka. Nandek sedi za mizo in piška na piščal.

Starka. Le stran z igračo! Po vasi pojdi, da boš imel ob kaj brusiti lačne zobe.

Nandek. Oh, ko bi le —

Starka. Kar izgubi se, sicer sežem po ono-le pod strop (*mu pokaže brezovko*)

Nandek. Tako se bojim stopiti v luže, ker imam vse strgane čevlje (*kaže obuvalo*). Prsti me pekó, kot da goré, kadar pridem v gorko sobo.

Starka. Bledota zaspana, ti bi me že nalagal. Ali te poznam kakor cigana. Ko bi ne imel piščali, bi že čutil, da ti piška v želodcu. Čakaj — (*mu hoče vzeti piščal*).

Nandek. Mamica, oh mamica, saj grem, samo piščal mi pustite. Le vrečico mi dajte, pa stečem dol v vas ter naprosim kruha.

Starka (*mu pusti piščal*). Pa le urno!

Nandek. Marnikovega Mirka in Pavleka pa ne zebe, ker smeta biti doma.

Starka. Glej ga, ptička! Imaš zopet piščal? Zlepa se ne opravi pri tem semenu nič. (*Seže po piščali ter mu jo izvija iz rok.*)

Nandek. Saj že grem, mamica. Vrečice še nimam. — O moja piščalka... Saj grem, le piščal mi pustite!

Starka (*išče vrečico*). Tukaj je! (*Mu jo dá.*) Sedaj pa le urno, ali pa ti zgori igrača.

Nandek (*jokaje*). Otroci mi kažejo pod noge, pa smejiijo se mi.

Starka. Mlečna modrost! Kdo neki gleda takega zaplatarja, kakor si ti?

Nandek. Pa tudi drugi ljudje se mi smejiijo in me vprašujejo, kje sem dobil take čevlje, da gledajo prsti na dan.

Starka. Dobri so za te. Kadar si boš sam kaj zaslužil, napraviš si boljše.

Nandek. Da bi bilo po cesti suho, kakor po leti, pa bi —

Starka (*mu zapreti*). Si pozabil?

Nandek (*odhaja jokaje*). Otroci mi bodo nagajali, pa —

Starka (*seže po šibo*).

Nandek. Saj že grem (*odide*).

Drugi prizor.

Starka.

Otročja pokora! Svoje glav je ta paglavec kakor vol. Če bi mu ne pokazala včasih strahu, bi začel še on meni zapovedovati. Tega pa ne bi pustila niti svojemu otroku, nikari pa tujcu, ki je bogsigavedi katerih roditeljev. Bilo je nekako sredi jeseni, ko sem počasi drsala dol do Marnikovih. Doli za gozdom, na onem kolovozu pa sem začula otroški jok, ki je prihajal iz gozda. Grem na mesto in najdem črviča, ki je prezebel ležal pod veliko smreko, zavil v ponošeno krilo. Vzela sem ga s seboj. Občina mi ga je izročila, da skrbim zanj in tako nosim križe te otroške pokore. Za očetom in materjo pa zastonj poizvedujejo.

Tretji prizor.

Učitelj (*vstopi*). Menim, da sem prav prišel?

Starka. Da, gospod učitelj, ako ste bili k meni namenjeni.

Učitelj. Vi ste Nandkova varihinja?

Starka. Oh, da, jaz imam ta križ na stara leta. Sedajle ga ni doma.

Učitelj. No, pa mi je z vami govoriti glede vašega varovanja.

Starka. Zamuja šolo, kajne? O, to je izprijeno seme; gotovo je v šoli neubogljiv in razposajen kakor doma.

Učitelj. Motite se. Ali je doma res neubogljiv? V šoli ni. Izgledno obnašanje in bistra glavica njegova prekaša vse druge.

Starka. I, glejte no, kdo bi mislil? Da v takile zapuščeni stvarci tiči kaj prida.

Učitelj. Otrok je nedolžen, če so ga starši tako nečloveško pozabili.

Starka. Tisto je res!

Učitelj. Včasih so pa prav taki zapuščeni otroci veselje onemu, ki skrbi zanje.

Starka. O, gospod učitelj, da bi bil ta otrok meni kdaj v veselje? Kdor ga za nekaj dni poskusi, govoril bo o žalosti.

Učitelj. Kakor sem vam že rekel, deček je zelo nadarjen, zato bom izkušal, da gre v mestne šole.

Starka. V mestne šole?

Učitelj. Da.

Starka. Kdo pa naj plačuje?

Učitelj. Za to ne skrbite. Govorila sva o tem z gospodom župnikom, ki je istega mnenja kot jaz. Nekaj pomore on, male krajcarje dodam še jaz, vrh tega pa je tudi mnogo dobrih rok, ki radi nekaj žrtvujejo, kjer je upati sadu.

Starka (*zase*). Oh, naposled mi ga res še vzemo. Kdo bo beračil zame?

Učitelj. Spodobí se, da stopita z dečkom do gospoda župnika ter se mu zahvalita za njegovo naklonjenost.

Starka. No, — da, že stopiva do gospoda župnika.

Učitelj. Dečku pa recite, naj se oglasi jutri pri meni.

Starka. Vse mu povem, gospod učitelj.

Učitelj. Škoda bi bilo dečka, ako bi se zanemarila njegova bistrumnost. Z Bogom! (*Odide*).

Starka. Z Bogom!

Četrty prizor.

Starka. Smrti sem ga rešila, redila ga in imela trpljenje z njim, sedaj pa,

ko je odrastel in bi mi lahko malo pomagal, pa pridejo in mi ga vzemo. Seveda izgubim še tiste krajcarje, ki jih občina plačuje za dečka. No, pa saj dolgo itak ne bo v mestu. Kdo neki mara za berača?

Peti prizor.

Marinkov Pavlek vstopi.

Starka. Kaj bi pa ti rad? Saj si ti Marnikov?

Pavlek (*plaho*). Da, Marnikov sem.

Starka. Pa kaj bi rad?

Pavlek. Nandek —

Starka. Nandek je doli v trgu. Bi se šel rad potepat ž njim?

Pavlek (*boječe*). O, ne! Naša mama —

Starka. Kaj so vaša mama?

Pavlek (*joče*).

Starka. Kaj jočeš? Saj te ne pojém; tak otročji strah nisem.

Pavlek. Nandek — Nandek je pri nas.

Starka (*zase*). Kako zvito jo je zavil k Marnikovim, namesto da bi prosil po trgu. (*Pavleku*.) Kaj dela pri vas?

Pavlek. Greje se, ker ga hudo zebe.

Starka. Ali tebe ne zebe?

Pavlek. Me že, pa tako hudo ne kakor Nandka, ki ima polno vode v čevljih. Naša mama so ga videli, ko je jokal, pa so mu rekli, naj stopi k nam v hišo, ker imamo gorko. Pa ni hotel ostati pri nas, ker se je vas bal. Mama pa so mu dali kos kruha in so mu rekli, naj se nikari ne boji. Pa obljubili so mu, da mu napravijo novo obuvalo.

Starka. Kaj pa so mama še rekli?

Pavlek (*nekoliko pomolči*). Mama so rekli, da —

Starka. No, le povej, pa ti dam jabolko.

Pavlek. Rekli so, da moramo otroci biti Bogu hvaležni, ker nam je dal dobre starše.

Starka. Kaj so te k meni poslali?

Pavlek. Zato, da bi Nandka ne topli, kadar pride domov.

Starka. Saj ga ne bom. (*Zase*.) I, le čakaj! (*Pavleku*.) Imaš ti Nandka rad?

Pavlek. O, da, zelo rad. Zna tako lepo piskati na piščal. (*Začne se plat zvona in krik: Gori! Pavlek skoči iz hiše.*)

Starka (*plaho*). Moj Bog, gori! O sveti Florijan, kaj bo zame, če ljudem vse zgori!

Šesti prizor.

(Deček iz vasi vstopi.)

Starka. Kje gori, otrok božji?

Deček. Jezerčev kozolec.

Starka. Kdo je zažgal?

Deček. Jezerčev Tinek mi je povedal, da vaš Nandek.

Starka *(zakriči)*. Oh, ta otrok! Saj sem vedela! Ubijalec, požigalec in Bog vè, kaj bo še vse iz te strupene korenine. Danes jih bo čutil. *(Deček odide.)* Naj stopim doli v trg, da poizvem, kako in kaj. *(Se odpravlja)*.

Sedmi prizor.

(Nandek vstopi boječe. Starka ga pograbi ter pretepa.)

Nandek *(joče)*. Mamica! Oh, kako to boli! Saj ne bom več! Marnikova mati — saj sem prinesel kruha!

Starka *(ga tepe naprej in kriči)*. Jaz ti dam Marnikovo mater! Boš ti, dete izgubljeno, ljudem požigalo! — —

Nandek. Lepo vas prosim! Oh, boli! Saj nisem jaz zažgal!

Starka *(preneha)*. Tako, zapomnil si bodeš, kdaj si se z ognjem igral.

Nandek *(jokaje)*. Saj se nisem igral z ognjem. Danes se z ničimer nisem igral.

Starka. Lažeš! To povem gospodu učitelju, da si zažgal Jezerčev kozolec.

Osmi prizor.

(Jezerec prihrumi v sobo.)

Jezerec. Oho, ti cigansko dete!

Starka. Le dajte mu, da bo pomnil, kdaj je ljudem požigal! Jaz sem mu že nametala nekaj gorkih, da ne bodete mislili, da ga ne strahujem.

Nandek *(poklekne pred Jezerca ter dvigne roki pred njim)*. Oče, Jezerčev oče, saj nisem jaz zažgal kozolca!

Jezerec *(ga pograbi)*. Glej, kako prekanjeno laže! *(Ga zgrabi in strese.)*

Nandek *(jokaje)*. Saj nisem jaz! O mamica, pomagajte! Saj nisem jaz zažgal!

Deveti prizor.

Marnikova *(vstopi in miri razljučenega Jezerca)*. Jezerc, ti ubiješ otroka! Kaj ga pretepaš, ko ti ni nič prizadel?

Jezerec *(jezen)*. Kaj ti veš? Brigaj se za svojo dečad!

Marnikova. In pretepaš svoje otroke.

Jezerec. Ko bi tebi napravil tako škodo, mu poruješ ušesa in lase.

Marnikova. Kako škodo ti je napravil?

Jezerec. Kozolec mi je požgal! Meni da ga zato občina redi, da nam dela škodo. Pet jih imam, pa je lažje ž njimi kakor s tem enim.

Marnikova. Ta ni zažgal! Takrat, ko se je vnelo, ie bil pri nas. Raje bi malo povpraševal, potem šele pretepal otroka.

Jezerec. Saj so moji otroci povedali.

Marnikova. Ej, otroci so otroci! Sami so zanetili, pa zatajili, ker so se tebe bali.

Deseti prizor.

Učitelj *(vstopi)*. Kaj pa je, da kričite na vse grlo? *(Ugleda objokanega Nandka)*. Ti si jokal?

Marnikova. Jaz sem tudi pritekla, ker so mučili ubogo siroto. Prej je bil Nandek pri nas, da se je malo pogrel. Revše je prezebalo, zato sem mu pa rekla, naj stopi k nam, da se pogreje. Ker pa se je bal iti domov, sem stopila za njim, da bi ne bil morda raditega tepen, če pride prazen domov. Poznam to žensko.

Učitelj. Kdo ga je tepel?

Jezerec. I, če bi radi vedeli — jaz sem mu jih nekaj naložil, ker mi je kozolec zažgal.

Murnikova. Nandek ni zažgal. Povedala sem ti, da je bil pri nas, ko se je vnelo.

Starka *(zase)*. Nikomur se ni dobro zameriti. *(Proti drugim.)* I, saj jaz tudi mislim, da ni Nandek —

Jezerec. Molčite no! Saj ste ga sami še bolj preteпали, češ da je on zažgal.

Učitelj *(Jezercu)*. Vas naznamim sodniji radi silovitega ravnanja z otrokom. *(Starki.)* Vam pa takoj vzamemo dečka. *(Marnikovi.)* Plemenito srce, ki ga imate za siromake, se bode gotovo usmiliilo te sirote.

Murnikova. Oj, iz srca rada ga sprejem! *(Gre k Nandku, ter ga prime za roko.)*

Starka *(stopi k Nandku)*. Kajne, Nandek, jaz te nisem tepla? Le povej, če si kaj pravičen, pa pri meni ostani. Kaj bom brez tebe?

Učitelj *(Nandku)*. Ubogaj novo mater ter hvali Boga, da te je rešila. *(Učitelj, Murnikova in Nandek odidejo. Jezerec kmalu za njimi. Starka gleda za odhajajočimi.)*

Drugo dejanje.

Prvi prizor.

Znamenje. V njem Marijin kip. Miuka ovija kipu venec okoli glave, drugi otroci pa donšajo cvetk.

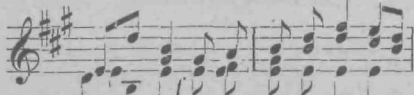
Otroci (pojo:)

Moderato.

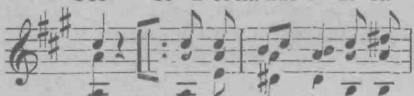
P. Angelik Hribar.

1. V vrt ze - le - ni, v vrt cve-
2. In Ma - ri - ji na ol-
3. In Ma - ri - ja bo z ne-

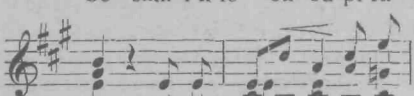
to - či Pojmo tr-gat ro-ži-
tar - ček Bomo vence de-va-
bes se Dol na nas o - zi-ra-

ce, Ti-ste le - pe, ti-ste
li, Oj, pa glasne hvalne
la, In za - klade nam ne-

dro-bne, Ki so modre ko-ži-
pe - smi Bomo ji prepe-va-
be - škkih Mi-lo - sti od-pi-ra-

ce. Ti-ste le - pe, ti-ste
li. Oj, pa gla - sne hvalne
la. In za - kla - de nam ne-

drobne, Ki so mo-dre ko-ži-ce.
pe-smi Bomo ji pre-pe va-li.
be-škkih Mi-losti od-pi-ra-la.

Minka. Več cvetja, otroci! Ti Lenica, še nisi nič prinesla. Pojdi na rob gozda, ondi dobiš vijolic.

Lenica. Saj sem bila tam, pa me je Jezerčev Tinek odgnal. Pravi, da jih še njemu ne bo ostajalo.

Minka. Pojdi pa do potoka, pa na trgaj spominčic: samo, da kaj prineseš.

Lenica. Na Marnikov travnik grem ondi dobim Marijinih solzic.

Minka. Ako jih je le kaj. Kar pojdi. (*Lenica odide.*) Jezerčev Tinek pa ni še nobene prinesel.

Mirko. Doli za gozdom jih trga.

Minka. Kje pa je Pavlek?

Mirko. Pavlek in Nandek sta v našem vrtu. Nandek piska, Pavlek pa poslušaj.

Minka. Nandek mi je obljubil, da bodeta s Pavlekom pomagala, da lažje spletemo vence.

Mirko. Meni sta rekla, naj le grem, da kmalu prideta za menoj.

Minka. Ali imajo Nandka vaša mama radi?

Mirko. Seveda. Pravijo, da se jim smili, ker nima staršev, da bi skrbeli zanj.

Minka. Gospod učitelj ga imajo pa še najrajši. Tako so rekli naši mami.

Mirko. Naši tudi. V jeseni gre Nandek v šole.

Minka. V mesto?

Mirko. Da. — Veš ti, Minka, jaz sem ga prosil, naj mi dá piščal, kadar odide. Pa je rekel, da jo vzame s seboj, ker bo v mestu tudi piskal.

Minka. Kdo pa mu jo je dal!

Mirko. Tisti stari mož, ki ima dolgo brado, mu jo je dal. Nandek mu je nekoč nekaj pisem prinesel s pošte.

Minka. Zakaj pa Nandek ni več pri stari Mari?

Mirko. Tepla ga je. Pa Jezerčev oče so ga tudi topli.

Eden izmed dečkov. Zato, ker se je Jezerčev Tinek nalagal, da je Nandek kozolec zažgal.

Mirko. Nandek ga ni zažgal.

Deček. Saj je Tinek le zato rekel, ker se je bal, da bi ga doma ne topli.

Minka. Oh, ta Tinek! Mene je včasih tepel, ko sem šla iz šole domov in mu nisem nič hudega storila.

Deček. Mene je zatožil gospodu učitelju, da sem kradel sosedova jabolka.

Mirko. Takrat si bil kaznovan. Ti pa Mihčev Jakec sta morala stati celo uro pred tablo.

Deček. Pa se je le Tinek nalagal gospodu učitelju.

Mirko. Ondi - le gre Tinek.

Drugi prizor.

(*Tinek se približa s cvetkami v rokah.*)

Mirko. Tinek, ti si se pa zlagal, da je Nandek vaš kozolec zažgal.

Minka. Gospodu učitelju povemo, pa boš moral klečati.

Tinek. Jaz nisem nič rekel. Jakčev Mihec mi je povedal, da je Nandek —

Deček. O ne! Mihec je meni pravil, da ste se igrali stare može, ki kadé iz pip, pa ste zažgali.

Tinek. Mihec je lagal.

Deček. Saj mi je pravil, da sta ti in on šla domov po očetove pipe, jih natlačila z orehovim perjem ter kadila.

Mirko. Nandek in Pavlek se ne bodeda nikdarveč igrala s teboj, ker so vaš oče Nandka tako hudo natepli. Mama so nam tudi prepovedali, da ne smemo s teboj hoditi, ker si hndoben.

Tinek (*skoraj jokaje*). Le čakaj, Mirko; jaz bom doma očetu povedal. Pa tudi tistih kosov gori za gozdom ne dobiš, lej, da ne!

Mirko. Le imej jih!

Deček. Jaz pa povem gospodu učitelju, da si taščici pometal mladice iz gnezda.

Tinek (*jokaje*). Jaz še vedel nisem, kje ima taščica gnezdo. (*Briše solze, pri tem pa mu padejo cvetice na tla.*)

Minka (*gre od kipa in pobira cvetice, ki jih je Tinek raztresel po tleh.*) Tinek, nikari ne joči, saj te ne zatožimo. (*Dečku.*) Jaz ti pa prinesem orehov, ako ne poveš gospodu učitelju.

Mirko. Tinek, saj smo le rekli, da te zatožimo, pa te ne bomo.

Tinek (*si briše solze*). Jaz ti bom pa povedal za mlade veverice, če me ne boš zatožil.

Tretji prizor.

(*Približa se gosposko opravljen tujec. Ko dospe do znamenja, ga otroci spoštljivo pozdravijo.*)

Tujec (*opazuje znamenje ter govori zase*). Zlata nedolžnost, kako lepo umeješ viti vence! (*Otrokom.*) Kdo je spletel ta venec? (*Drugi otroci molče, samo Tinek se oglasi.*)

Tinek. Tale ga je spletl. (*Kaže na Minko.*) Mi smo pa nabirali cvetice.

Tujec (*Minki*). Lepo znaš spletati vence. Pojdi bliže. (*Minka se sramežljivo približa.*) Kako ti je ime?

Minka (*boječe*). Minka.

Tujec. Nič se ne boj. Čegava pa si?

Minka. Lončarjeva.

Tujec. Ali hodiš v šolo?

Minka. Da.

Tujec. Si pridna?

Vsi otroci. Mislimo.

Tinek. Najpridnejša med deklicami.

Tujec. In med dečki? (*Tinku.*) Ali si ti?

Tinek. Naka. Nandek je najpridnejši.

Tujec. Kateri Nandek?

Tinek. Nandek — Nandek, ki zna lepo piskati na piščal.

Tujec. Ali ga ni tukaj?

Mirko. Pri nas je.

Tujec. Čegav si pa ti?

Mirko. Marnikov. (*Nandek in Pavlek se bližata.*)

Otroci (*ju zagledajo*). Nandek in Pavlek!

Tujec. Kje je tisti pridni Nandek? (*Nandek in Pavlek dospeta.*)

Četrti prizor.

Tujec (*Pavleku*). Ali si ti Nandek?

Pavlek (*boječe*). Jaz nisem. Tale je. (*Kaže Nandka.*)

Tujec (*pristopi k Nandku, ki boječe snema z glave klobuk ter spravlja piščal v žep*). Ti si Nandek?

Nandek. Jaz.

Tujec. Kje so tvoji starši?

Nandek (*molči*).

Minka. Nima staršev.

Tujec. So mu umrli?

Minka. Ne vemo.

Tujec (*Nandku*). Kdo pa skrbi zate?

Nandek. Marnikovi.

Tujec. Kje pa ja pri Marniku?

Mirko. Pri nas. Doli (*kaže proti trgu*) v trgu, tista hiša, ki je največja.

Tujec (*Nandku*). Ali se rad učiš?

Nandek (*zrè sramežljivo k tlom*). Ne.

Minka. Saj vedno čita ali pa piska na piščal.

Nandek (*pogumno*). O, da bi imel tako veliko, zvito piščal kakor godci v trgu, pa bi hotel še drugače piskati.

Tujec (*zase*). Deček mi ugaja. Sam sem na božjem svetu, in morebiti je baš ta otrok, ki mi ga je poslal Bog, da mi sladi leta moje starosti. (*Nandku.*) Koliko si star?

Nandek. Devet let.

Tujec. Bi ti bilo kaj dolgčas, ko bi moral zapustiti te-le? (*Kaže na otroke.*)

Nandek (*gleda Pavleka, potem boječe*). Malo bi mi že bilo.

Tujec (*kazaje Pavleka*). Tega bi rad s seboj vzel, kaj ne?

Nandek. Da.

Tujec. No, četudi bi šel z menoj v mesto, bi se vendar lahko večkrat videla, saj bi prihajal na počitnice.

Mirko (*potihoma Minki*). Ti, Nandek bo tak, kakor Belkov Matej.

Minka. Ali tisti, ki ima take velike črne brke, pa gosposko je oblečen?

Mirko. Da. Naša mama pravijo, da Belkov Matej hodi v šolo in da bo kmalu velik gospod.

Minka. Tako velik je že, pa še hodi v šolo.

Tujec (*Nandku*). Ali si zadovoljen.

Nandek. Gospod učitelj so mi rekli, da odidem jeseni v šole.

Tujec. Torej gospod učitelj?

Nandek. Da, rekli so, da bodeta z gospodom župnikom skrbela zame, ako se bom pridno učil.

Tujec. Pa kje so starši?

Nandek. Stara Mara mi je pravila, da me je nekoč našla v gozdu majhno dete, pa me je vzela s seboj.

Tujec (*zase*). Deček je vreden usmiljenja. (*Nandku*.) Ali je stara Mara že umrla?

Mirko. O, ne! Stara Mara je Nandka hudo tepla, pa so ga ji gospod učitelj vzeli in dali naši mami.

Tujec (*zase*). Neusmiljeni ljudje! (*Nandku*.) Mi li pokažeš, kje stunujejo gospod učitelj?

Nandek. O rad!

Peti prizor.

(*Medtem se približa učitelj.*)

Nandek. Glejte, gospod, ondi-le prihajajo gospod učitelj. (*Ko učitelj dospe, ga otroci spoštljivo pozdravijo*)

Tujec (*pristopi k učitelju*). Dovolite, gospod, da se vam predstavim, Ferdinand Vrenko, zdravnik.

Učitelj. Čast mi je, gospod. Moje ime, ako dovolite, je Ivan Stinčič, tukajšnji učitelj.

Tujec. Namenil sem se k vam. Če dovolite, da vas nekoliko zamudim, razložim vam vzrok.

Učitelj. O prosim, drage volje bom poslušal. (*Otrokom.*) Otroci, pojdite še nabirat cvet, premalo ste še okrasili znamenje. (*Otroci odidejo.*)

Tujec. Ravno kar sem se pogovarjal z otroci. Izpraševal sem jih, kdo je najpridnejši, pa so mi rekli, da Nandek, baš isti, ki mi je pokazal vaše stanovanje.

Učitelj. Otroci so gevorili resnico.

Tujec. Jaz sem dečka popraševal, ali ga ni morebiti volja, da zapusti dom ter odide z menoj v mesto, kjer se lahko izšola.

Učitelj. Dragi gospod, s to mislijo ste nam dobrodošli. Z gospodom žup-

nikom sva se glede dečka že domenila, da ga pošljeva jeseni v mesto.

Tujec. Zdi se mi, da je deček nadarjen.

Učitelj. Nedvomno. Le neka bojazen, ki pa seveda izvira odtodi, ker je moral vedno živeti od milosti tujih ljudi, ta bojazen ga je nekam zamorila, da prvi hip niti pokazati ne upa, kaj premore njegova nadarjenost.

Tujec. Kdo pa so bili dečkovi starši?

Učitelj. To ni znano. Stara, ubožna samica, ki prosjači semintja, ga je našla še kot dete v gozdu, brez vsega, iz česar bi se dalo sklepati, čegav je otrok.

Tujec. Toraj popolnoma zapuščeno dete.

Učitelj. Popolnoma.

Tujec. Glejte, postaral sem se v svojem zdravniškem poklicu. Premoženje imam, svojih ljudi nič. Rad bi še storil kaj dobrega. Ta deček mi je vseč po svoji vnanjosti, še bolj pa, kar ste tudi vi pritrdili, da je nadarjen.

Učitelj. Najiskrenejša zahvala vam bodi, čislani gospod, na vaši blagohotnosti. Upam, da nameravate najboljše z mojim najpridnejšim učencem.

Tujec. Bodite prepričani. Rad bi stopil še do gospoda župnika, da se domenimo še o drugih stvarih.

Učitelj. Ako vam drago, vas pospremim.

Tujec. Ljubo mi bo, da me predstavite. (*Odideta*)

Šesti prizor.

(*Pavlek in Nandek počasi prihajata.*)

Pavlek. Nandek, ali res misliš v mesto?

Nandek. Seveda. Saj veš, kaj so rekli gospod učitelj vaši mami.

Pavlek. Po tebi mi bode dolgčas.

Nandek. Pavlek, saj pridem nazaj, pa bova spet hodila v gozd ter se učila piskati.

Pavlek. Ali boš hodil v tiste šole, kakor Bevkov Matej?

Nandek. Ne vem. Morebiti, kadar bom velik.

Pavlek. V mestu pa ne boš več ptičev lovil.

Nandek. Jim bova pa takrat nastavljala, kadar pridem na počitnice.

Pavlek. Jaz bom pa prosil mamo, da grem s teboj.

Nandek. Saj ne bodo pustili.

Pavlek. Doma pa tudi ne bom; dolgčas mi bo po tebi. Veš, Nandek — (*Prične ihteti.*)

Nandek. Ne jokaj, Pavlek, prijatelja sva in ostaneva, dasitudi odidem v mesto. Glej, če ne boš jokal, dam ti piščal.

Pavlek (*si briše solze.*) Ali res, Nandek?

Nandek. Na! Tu jo imaš. (*Mu dá piščal.*) V mestu bi me le motila.

Sedmi prizor.

(*Otroci prihajajo. V rokah neso cvetice.*)

Mirko. Nandek, kaj ne, da te ni Jakčev Mihec zatožil, da si kozolec zažgal?

Nandek. Zakaj pa vprašaš?

Mirko. Tinek pravi, da te je Jakčev Mihec zatožil, ne pa on.

Nandek (*stopi k Tineku.*) Tinek, ti si me zatožil, pa nisem hud nate. Ti tudi nisi name, kaj ne?

Tinek. Ne. Nandek, jaz —

Osmi prizor.

(*Tinek vtihne, ko vidi učitelja in tujca prihajati.*)

Učitelj. To je lepo, da ste ubogali ter natrgali cvetk. (*Nandku.*) Nandek, stopi semkaj. (*Nandek boječe pristopi.*) Glej, ta gospod te še danes odpelje s seboj v mesto, kjer boš hodil v šolo. (*Nandek poljubi tujcu roko.*) Bodi pobožen in marljiv! Bog te ne bo zapustil na tvojih potih. (*Tujec prime Nandka za roko. Tinek se približa učitelju.*)

Tinek. Gospod učitelj, doma sem že povedal očetu in danes povem še

vam, da ni Nandek zažgal Jezerčevega kozolca, ampak mi, ki smo kurili pod njim. Oh, Tinek, odpusti nam, da si trpel zaradi nas!

Učitelj. Lepo je, da prosiš odpuščanja.

Nandek. Vsem vam odpuščam — vse je pozabljeno. Ne pozabite name. (*Podajajo mu roke.*)

Tujec. Težko se je ločiti od tovarišev?

Učitelj (*Pavleku, ki žalosten gleda Nandka.*) Pavlek, saj Nandek zopet kmalu pride nazaj.

Tujec. Tako je. Prihajal bo vsake počitnice med vas.

Učitelj (*se ozre proti znamenju.*) Lepo ste okrasili Marijino znamenje. Ždaj pa še zapojte kako lepo pesem nebeški Kraljici, predno odhajamo.

Minka. Saj res. Katero pa naj zapojemo, gospod učitelj? Ali ono lepo, ki smo se jo zadnjič naučili: „Tebe, Marija, želim poslaviti?“ *) Ali pa: „Slava Mariji, prečisti Devici?“ **)

Učitelj. Zapojte prvo.

Otroci (*zapojo*).

Učitelj. Sedaj pa mora biti! Zakličimo Nandku v slovo: z Bogom!

Otroci. Z Bogom! (*Se bližajo Nandku in vsak se poslavlja od njega.*)

Učitelj. Pomnite, otroci, pridnega otroka Bog nikdar ne zapusti, pa naj bo tudi med ljudmi — sirota.

(*Konec.*)

*) P. Angelik. Brezmadežni št. 42. **) Št. 43.

Veselje.

Strune srebrne,
Strunice bele
V mojih so rokah
Spet oživele.

Srčece moje
Spet je veselo,
Spet bode pesmi
Radostne pelo.

V polju zelenem,
V pisani trati
Brenkal vam bodem —
Godec med svati:

Le zavrtimo
Še po poljani,
Saj nam veselja
Nihče ne brani! ...

Sokolov.

Listje in cvetje.

Iz zaklada naših pregovorov.

57. Brez glave storjeno, gotovo skaženo.

Modrijani pravijo, da za vsako količkanj imenitno delovanje treba treh reči: znati, moči, hoteti.

Po pravici štejejo „znati“ na prvo mesto. Dela, ki se ga človek ni učil, ne bo prav izvršil, ko bi tudi mogel in hotel. Kaj mu hasne moč, če je pa ne zna rabiti? Kaj pomaga tudi dobra volja, če pa ni v glavi razumnosti, ki bi jo znala prav voditi?

Morda bi kdo ugovarjal: Saj so pač veleumi izvrševali imenitna dela, katerih se poprej niso učili. Pa tak ugovor le še prav potrdi resničnost našega pregovora. Ako namreč niso imeli mojstra, da bi jih bil naučil, so pa sami morali temveč misliti, predno so znali: njih slavna dela niso bila storjena — „brez glave“!

Sicer pa nam daje ta pregovor prekoristni nauk: da se tudi veščaki ne smejo pre-nageliti, marveč predno se loté dela, dobro premisliti, kako se da najuspešneje izvršiti, pa tudi med delom dobro paziti. Tudi najboljšemu mojstru se skazi delo, ako ga opravlja brez premisleka — „brez glave“.

N a l o g a.

(Priobčil „Internus“.)

a					a
	a	a	a	a	c
	d	d	e	e	g
	i	j	j	m	m
	n	n	n	n	o
	o	r	r	š	t
t					t

Naštete črke tako razvrstite, da pomenijo:
1. V levem predalčku samoglasnik (šumnik), v desnem tudi samoglasnik (jezičnik). 2. Žensko ime (znano iz sv. pisma). 3. Laškega pesnika. 4. Dišeče mazilo. 5. Vir gorkote. 6. Najmanjše, nedeljive delce vsakega telesa. 7. V levem predalčku soglasnik (nebnik), v desnem tudi soglasnik (sičnik).

Po pravilni razdelitvi se bere v diagonalah; opomin dobremu otroku, kaj naj poskrbi za šmarnični altarcček.

(Rešitev in imena rešilcev prih.)

Novi listi in knjige.

1. **Šolski molitvenik** po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Gregorij Pečjak. V Ljubljani 1905. Zal. kn. šk. ordinarijat. Tisk „Katol. Tiskarne“. Cena v usnje vezanemu izvodu z rdečo obrezo 80 vin., z zlato obrezo pa K 1'20. Kdor kupi 10 izvodov skupno, dobi enega po vrhu, na 20 pa dva.

2. **Večno življenje.** Molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Gregorij Pečjak, itd. kakor zgoraj. Cena: z rdečo obrezo K 1'20, z zlato pa K 1'60. Za skupno prodajo ista prednost. — Oba molitvenika sta v tesni zvezi med seboj ter je drugi le nekoliko razširjen ter ima, n. pr., še sv. mašo, kakor jo moli mašnik, v čast presv. Srcu Jezusovemu, brezmadežni Devici in za verne duše v vicalih, dalje za cerkveno leto pouk, molitve in pesmi itd. Prednosti so: lep jezik, prikupna oblika, tesna zveza s katekizmom. Posebno nam je všeč spovedna in obhajilna pobožnost, pa križev pot. Tudi za pesmi je dobro poskrbljeno. Vendar bi si želeli manj katekizma, pa več pristrčnih molitev. Cena se nam ne zdi previsoka.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnishstvo sv. Petra cesta št. 78, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniki dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.